

Zpráva z vnitřního hodnocení profesního bakalářského studijního programu Archeologie

Název studijního programu	Archeologie Specializace: archeologie středověku a novověku, krajinná archeologie
Typ programu	Bakalářský
Profil	Profesní
Standardní doba studia	3 roky
Forma studia	Prezenční
Udělovaný titul	Bc.
Vyučovací jazyk	Čeština
Uskutečňuje	Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko – přírodovědecká fakulta
Garant studijního programu	PhDr. et PhDr. Markéta Tymonová, Ph.D.
Hodnotící komise	doc. Ing. Martin Klepek, Ph.D. (zpravodaj) Mgr. Kateřina Janků, Ph.D.

Usnesení pracovní skupiny

Rada pro vnitřní hodnocení Slezské univerzity v Opavě ustanovila komisi ve složení doc. Ing. Martin Klepek, Ph.D. (zpravodaj) a Mgr. Kateřina Janků, Ph.D. (člen komise) dne 9.12.2025.

Podklady pro hodnocení

Podkladem pro vnitřní hodnocení profesního bakalářského studijního programu Archeologie (dále jen *SP*) byly:

1. Sebehodnotící zpráva o bakalářském profesně zaměřeném studijním programu Archeologie. Specializace: archeologie středověku a novověku, krajinná archeologie v prezenční formě studia, obsahující tyto následující části:
 - *Akreditace studijního programu a její podmínky*
 - *Vyhodnocení naplňování vnitrouniverzitních standardů studijních programů*
 - *Vyhodnocení zpětné vazby mezi studenty/absolventy a pedagogy*
 - *Vyhodnocení průniku tvůrčí a vzdělávací činnosti*
 - *Vyhodnocení studentské tvůrčí činnosti a mezinárodního rozměru SP*
 - *Naplňování cílů studia a odpovídajících výsledků učení*
 - *Vyhodnocení úrovně závěrečných prací*
 - *Vyhodnocení míry úspěšnosti v přijímacím řízení, studijní neúspěšnosti, míry řádného ukončení studia a uplatňování absolventů studijního programu*
 - *Hodnocení pedagogického, vědeckého či uměleckého a technického zabezpečení studijního programu*
 - *Vymezení silných a slabých stránek, rizik a příležitostí dalšího rozvoje studijního programu*
2. Informační systém Slezské univerzity v Opavě (IS SU).

Průběh hodnocení

Pracovní skupina se seznámila nejprve s dokumentem Sebehodnotící zprávy SP a následně realizovala dne 2.12.2025 online meeting s garantkou SP (dr. Tymonovou) a její současnou zástupkyní (dr. Hořínkovou).

V rámci prostudování spisu sebehodnotící zprávy i online jednání se pracovní skupina zaměřila na souvislosti mezi aktuální realizací studijního programu, studijním plánem včetně zařazení odborných praxí, cílem studia, personálním zajištěním a profilem absolventa SP. Podrobněji se pracovní skupina zaměřila na současnost a budoucnost personálního zajištění SP, zájem o obor a faktory související s publikační a projektovou činností, metodami výuky a studijní úspěšnost. V rámci Sebehodnotící zprávy byly analyzovány zejména tyto části: *Vyhodnocení naplňování vnitrouniverzitních standardů studijních programů s důrazem na personální zabezpečení a personální změny v budoucích letech, na a kvalitu tvůrčí činnosti, Vyhodnocení studentské tvůrčí činnosti a mezinárodního rozměru SP, Naplňování cílů studia a odpovídajících výsledků učení, Vymezení silných a slabých stránek, rizik a příležitostí dalšího rozvoje studijního programu.*

Na základě vyhodnocení informací z dodané dokumentace, jednání s garantkou dr. Tymonovou a s dr. Hořínkovou, a prostudování dalších relevantních informací z IS SU, byl zpracován návrh zprávy o vnitřním hodnocení SP Archeologie, pracovní skupinou byly zformulovány závěry a doporučení.

Závěry hodnocení

Studijní program

Bakalářský profesně zaměřený SP Archeologie byl akreditován rozhodnutím Rady Národního akreditačního úřadu v roce 2022 na dobu pěti let, tj. do roku 2027. Studijní program je realizován v prezenční formě studia a je koncipován jako profesně orientovaný program připravující absolventy pro výkon odborných archeologických činností, zejména v oblasti terénní archeologie, památkové péče, muzejnictví a souvisejících institucí. Program je profilován silným regionálním ukotvením se zaměřením na oblast Slezska, včetně přeshraniční perspektivy s polskou částí regionu, čímž se vyznačuje výraznou jedinečností v rámci nabídky obdobných studijních programů v ČR.

Studijní plán je strukturován tak, aby kombinoval teoretickou průpravu s prakticky orientovanou výukou. Nedílnou součástí studia jsou odborné praxe rozložené do tří semestrů, což odpovídá profesnímu charakteru programu a je to hodnoceno jako jeho výrazně silná stránka. Absolventi získávají kompetence umožňující relativně rychlé uplatnění v profesní sféře. Dosud program úspěšně ukončili pouze dva absolventi.

V rámci hodnocení byla identifikována výrazná disproporce mezi počtem zapsaných a skutečně aktivních studentů. Přestože roční náборы dosahují přibližně 50–80 studentů, aktivní účast ve výuce se dlouhodobě pohybuje na výrazně nižší úrovni. Tato skutečnost souvisí zejména s otevřeným přijímacím řízením a náročností profesně orientovaného studia. Současně však nízké počty aktivních studentů umožňují vysokou míru individualizace výuky a osobního vedení, což je studenty i pedagogy hodnoceno velmi pozitivně a motivačně.

Personální zabezpečení

Personální zabezpečení studijního programu je v současné době nejcitlivější oblastí jeho realizace a zároveň klíčovým tématem ve vztahu k budoucí reakreditaci. Sebehodnotící zpráva i jednání pracovní skupiny potvrdily, že pracoviště prochází výraznou generační proměnou, která byla dále umocněna úmrtím doc. PhDr. Vratislava Janáka, CSc., jenž byl jednou z klíčových osobností archeologického pracoviště. Kontinuita výuky byla zajištěna dočasným rozdělením jeho pedagogické agendy mezi stávající akademické pracovníky.

V současnosti se na realizaci studijního programu podílejí čtyři kmenoví vystudovaní archeologové, přičemž část výuky je dočasně zajišťována kolegy z oboru historie. Toto řešení je reflektováno jako nezbytné. Za významný stabilizační krok je považováno organizační začlenění Oddělení archeologie do Ústavu historických věd, které vytváří širší personální a odborné zázemí.

V rámci přípravy nové akreditace je plánována změna garanta studijního programu, kdy by se jím měl stát Mgr. Peter Kováčik, Ph.D., který se připravuje na habilitační řízení. Pracoviště zároveň aktivně podporuje kvalifikační růst mladších akademických pracovníků, což je hodnoceno jako nezbytný předpoklad dlouhodobé stability programu.

Publikační a projektová činnost

Publikační činnost akademických pracovníků zapojených do realizace studijního programu je z kvantitativního hlediska široká a zahrnuje odborné knihy, kapitoly v monografiích, články v recenzovaných časopisech, metodiky, mapové výstupy i konferenční příspěvky. Publikační výstupy jsou tematicky úzce provázány s odborným zaměřením studijního programu a s výukou jednotlivých předmětů.

Současně však jak Sebehodnotící zpráva, tak stanovisko Rady NAÚ v rámci kontrolní zprávy upozorňují na potřebu systematického posilování publikační činnosti s výraznějším mezinárodním přesahem, zejména v impaktovaných a mezinárodně indexovaných časopisech. Tato oblast je identifikována jako jedna z klíčových výzev dalšího rozvoje programu.

Realizace studijního programu je dlouhodobě podporována zapojením pracoviště do národních i mezinárodních projektů (NAKI II, NAKI III, Interreg CZ–PL, projekty Visegrádského fondu aj.). Projektová činnost je tematicky orientována především na archeologii středověku a novověku, kulturní dědictví a historickou krajinu. Pracoviště rovněž klade důraz na popularizaci výsledků výzkumu formou výstav, odborných akcí a spolupráce s oborově blízkými institucemi.

Mezinárodní rozměr a praxe

Za slabou stránku studijního programu je dlouhodobě identifikována nízká míra mezinárodní mobility studentů. Přestože existují partnerské instituce v Polsku, na Slovensku a ve Slovinsku, dosud nebyl realizován žádný studentský výjezd v rámci programu Erasmus+. Pozitivně lépe je hodnocena mezinárodní spolupráce na úrovni pedagogů, realizace přednášek zahraničních odborníků a příprava společných aktivit, včetně plánované letní školy archeologie s partnerskými pracovišti ve Vratislavi.

Doporučení hodnotící komise RVH

Na základě prostudování všech podkladů lze konstatovat, že SP Archeologie je koncepčně dobře ukotven, má jasně definovaný profesní profil a silné regionální zaměření. Program vykazuje kvalitní propojení výuky s praxí a výzkumnou činností. Hlavní výzvy dalšího rozvoje spočívají zejména ve stabilizaci personálního zabezpečení, posílení mezinárodního rozměru studia a ve zvýšení efektivity práce se studenty s cílem snížit disproporci mezi počtem zapsaných a aktivních studujících.

1. Komise doporučuje prioritně pokračovat ve stabilizaci personálního zabezpečení studijního programu, systematicky podporovat kvalifikační růst akademických pracovníků a připravit personální strukturu programu s ohledem na budoucí reakreditaci.
2. Komise doporučuje cíleně rozvíjet publikační a vědecko-výzkumnou činnost pedagogů zapojených do realizace studijního programu, zejména s důrazem na mezinárodní přesah a výstupy odpovídající aktuálním požadavkům Metodiky 2025+.
3. Komise doporučuje přijmout koncepční opatření ke zvýšení mezinárodní mobility studentů, zejména prostřednictvím systematického využívání odborných praxí v rámci programu Erasmus+ a dalších mezinárodních schémat.
4. Komise doporučuje dále rozvíjet metody projektové výuky a prakticky orientované formy výuky, které posilují profesní charakter studijního programu a zvyšují motivaci a studijní úspěšnost studentů.
5. Komise doporučuje věnovat zvýšenou pozornost analýze příčin studijní neúspěšnosti a disproporce mezi počtem zapsaných a aktivních studentů a na základě této analýzy zvážit úpravy podpůrných mechanismů v prvních ročnících studia.

V Opavě dne 18.12. 2025

Zpravodaj pracovní skupiny: doc. Ing. Martin Klepek, Ph.D.

Členka pracovní skupiny: Mgr. Kateřina Janků, Ph.D.

